POLITICA FINANCIARĂ A STATULUI REPUBLICA MOLDOVA PRIN PRISMA INTEGRĂRII ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Andrei MATEI

CZU: 336.14(478) mateyand@gmail.com

Timeliness and importance of the problem addressed. For the Republic of Moldova, finances and the financial system, as in the whole world, have a strategic importance for the purpose of the balanced and viable development of the state and society in general. For this reason, the development of the financial system within the economic system has an essential role in the relaunch of the national economy, the development of the financial market and finally the eradication of poverty, the improvement and increase of the population's standard of living.

În situația actuală sistemul financiar al Republicii Moldova, ca și într-o mare parte ale altor sectoare strategice ale statului, este unul neperformant, cu multe carențe, lacune și viduri. Anume această stare de lucruri a determinat și „furtul miliardului", „landromatul" și alte consecințe nefaste dezvoltării armonioase a statului și a societății.

Provocarea acestui studiu științific derivă din faptul că politica financiară, făcând parte a politicii economice, reprezintă un pilon de bază în echilibrul și dezvoltarea armonioasă a unui stat. Promovarea de către stat a unei politici financiare adecvate, precum și aplicarea în acest sens a unor strategii, planuri, tehnici și tactici eficiente circumstanțelor micro și macro economice, asigură statului, și în special a elitei de guvernământ, eficiența necesară realizării programelor electorale, precum și sporirea prosperității întregii societăți și a fiecărui locuitor al țării în parte.

Cercetarea politicii financiare a statului Republica Moldova ca o componentă a politicii economice, componentele politicii financiare – politica bugetar-fiscală, monetar-creditară, precum și sistemul financiar al țării, trebuie să se bazeze pe studierea aspectelor teoretico-metodologice în domeniu, studierea teoriilor, a politicilor naționale și comunitare, cu scopul de a găsi soluții de completare și eficientizare a politicilor statului în dezvoltarea sistemului financiar. În context, se va obține o înțelegere a principalelor tendințe macroeconomice, a dinamicii și legităților indicatorilor sistemului financiar precum și identificarea și evaluarea surselor riscurilor care persistă în funcționarea sistemului financiar din Republica Moldova.

În condițiile globalizării finanțelor la etapa contemporană, politica financiară a oricărui stat nu se poate constitui izolat și să țină cont numai de situația în economia statului respectiv, ci trebuie să fie orientată la cerințele corespunzătoare și la standardele dreptului financiar internațional, la instituțiile financiare internaționale.

Conţinutul politicii în domeniul finanţelor de stat este determinat de baza teoretică corespunzătoare şi de concepţia elaborată pe baza ei ce determină rolul statului în sfera finanţelor, de direcţiile principale şi scopurile în realizarea indiciilor macroeconomici, asigurând balanţa veniturilor şi cheltuielilor statului la etapa curentă şi de perspectivă, de măsurile practice întreprinse întru realizarea acestor scopuri cu ajutorul tuturor instrumentelor financiare şi ale instituțiilor de stat

Datorită faptului ca Republica Moldova se afla într-o criză economică de mai mulți ani, datorită a mai multor factori obiectivi și subiectivi, statul se confrunta cu mari dificultăți de ordin financiar, care împiedică atingerea obiectivelor politicii generale a statului. Problemele financiare și lipsa unor investiții consistente caracterizează toate componentele activității publice private. Identificarea, antrenarea și fluidizarea resurselor financiare, reclamă politici și acțiuni neordinare.

Actuala politică bugetară, promovată de ultimele guverne ale R.M. poartă un caracter pasiv, fără a contribui esențial la redresarea stării de criză, în mare măsură datorată crizei mondiale cauzate de pandemia COVID-19 și actuala situație geopolitică tulburată de conflictul ruso-ucrainean. Necesitatea modificării ei este indiscutabilă.

Republica Moldova are nevoie de un aflux masiv de resurse financiare. Investițiile străine directe nu vor întârzia, dacă va exista o consecventă politică în favorizarea acestor plasamente. Sunt absolut necesare masuri energice în perfecționarea sistemului legislativ privind investițiile, extinderea exportului (prin sporirea competitivității produselor autohtone), disciplinarea regimului fiscal, negocierea unor credite preferențiale cu destinație specială, asistența externă prin intermediul unor instituții financiare specializate. Pentru rezolvarea problemelor social - economice în ţările cu economie de tranziție sunt aplicate cu succes mecanismele de intervenție a statului, cât și instrumentele mecanismului de piaţă. Neajunsurile şi caracterul restrâns ale pieței fac necesară și justificată intervenția statului în economie.

Dacă este să pornim de la politica bugetar-fiscală a Republicii Moldova, principalul task (scop) în domeniul veniturilor este identificarea echilibrului între necesitatea majorării veniturilor ca sursă principală a cheltuielilor, direcționate spre reducerea sărăciei, precum și necesitatea susținerii mediului de afaceri, care este factorul principal de creștere economică. La dispoziția autorităților publice se concentrează circa 40-60% din produsul intern brut. În funcție de modul cum se realizează această redistribuire de venituri, finanțele publice influențează ritmul creșterii economice, dimensiunile consumului public și privat, precum și proporțiile formării brute de capital.

Impozitele, taxele, împrumuturile de stat, alocațiile și subvențiile nu mai pot fi considerate doar simple metode de constituire a resurselor financiare publice. Ele sunt concepute ca instrumente de conducere a economiei naționale, cu ajutorul cărora organele de decizie caută să orienteze dezvoltarea economică și socială a țării în direcția dorită de acestea. Instituțiile și organele de reglementare financiară, la rândul lor, sunt chemate să îndeplinească un rol activ în fundamentarea deciziilor autorităților publice, în raționalizarea operațiunilor bugetare, în creșterea eficienței cu care sunt utilizate resursele financiare publice.

Provocarea principală pentru R.M. pe termen mediu reprezintă implementarea în continuare a reformelor structurale, consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare drept condiții primordiale pentru atingerea obiectivului durabilității bugetar-fiscale, prin menținerea unui deficit al bugetului public național la nivel sustenabil, evitând riscurile legate de șocurile interne și externe, precum și dependența de asistența financiară externă [1. p.93].

Un alt element primordial și crucial al politicii financiare a statului este inflația, care conform politicii statului de-a lungul timpului este aducerea acesteia în proximitatea țintei de 5%, care este benefică atât pentru investitori și populație, cât și pentru dezvoltarea potențialului economic durabil al țării. Inflație redusă, datorie externă limitată, dezechilibru bugetar de mici dimensiuni – este corelată pozitiv cu creșterea economică. Efectele politicilor macroeconomice asupra creșterii economice se transmit prin intermediul investițiilor [2. p.13-14].

Un alt segment primordial este cursul valutar care trebuie să fie menținut cât mai stabil și cu un trend ușor de depreciere a valutei naționale pentru stimularea exporturilor, care de altfel pe termen lung vor asigura substituirea remitențelor în termeni de aflux de valută și va asigura stabilitatea macroeconomică, după cum și sursa durabilă de creștere economică.

Provocarea principală pentru R.M. pe termen mediu reprezintă implementarea în continuare a reformelor structurale, consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare drept condiții primordiale pentru atingerea obiectivului durabilității bugetar-fiscale, prin menținerea unui deficit al bugetului public național la nivel sustenabil, evitând riscurile legate de șocurile interne și externe, precum și dependența de asistența financiară externă [1. p.93].

Considerăm drept o componentă esențială a politicii bugetar-fiscale, caracterul de dezvoltare durabilă a acesteia, care constă în perfecționarea continuă a relațiilor financiare, a mecanismelor de menținere a stabilității și echilibrului macroeconomic, de stimulare a acumulărilor, investițiilor, creșterii economice și ca rezultat ridicarea nivelului de trai al populației. Aceste obiective strategice ale politicii economice și sociale a statului pot fi atinse dacă se vor realiza integral toate componentele politicii financiare cu implementarea mecanismelor și măsurilor corespunzătoare obiectivelor și acțiunilor stabilite.

Referințe:

1. DRAGOMIR, L., SECRIERU, V., DARII, I., ȘARGU-RUSU, I., Fundamentarea indicatorilor politicii financiare Institutul Patrimoniului Cultural, Chișinău, 2018.
2. SOLOW, R.M. Policies for Economic Growth, De Economist, The Netherlands, vol 140/1(1992).

Recomandat
***Tatiana CIOBANU,** dr., conf. univ.*